

Plenum

Torsdag 6.2.2025 kl. 16.00—18.51

2.2. Muntlig fråga om läget inom social- och hälsovården (Atte Harjanne gröna)

Muntligt spörsmål MFT 2/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Harjanne, varsågod.

Debatt

16.06 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa puhemies! Eilen nousi uutisiin tieto, että hallitus valmistelee 35 miljoonan euron leikkausta Helsingin sote-rahoitukseen perusteena ylijäämä vuosilta 23—24. Hallitus siis toisin sanoen haluaa rangaista Helsinkiä siitä, että se on tasapainottanut talouttaan, kuten hallitus on halunnut. Eihän siinä ole mitään järkeä. Mukana lienee ihan suoraa Helsinki-vihaa, jota helsinkiläisenä pidän surullisena, mutta tässä salissa olennaisempi kysymys on kuitenkin viestistä, joka tällä lähetetään alueelle, että on parempi mennä ali kuin yli, että on turhaan tehty sitä hirvittävää leikkaustyötä, jota siellä on väkisin tehty.

Ylipäänsä hallituksen tilannekuva sosiaali- ja terveyspalveluista on hukassa. Suomalaiset ovat erittäin huolissaan sote-palveluiden tilasta. Viikonloppuna te, pääministeri Orpo, totesitte, että puheet soten kriisistä ovat vain opposition propagandaa. Jännä sikäli, että vuonna 22 johtamasi puolue teki välikysymyksen terveyspalveluiden kriisistä. Onko siis jatkuvasti haukkumanne sote-malli toiminut, vai mistä on kyse, koska tämä hallitushan on lähinnä kriisiyttänyt tarkoituksellisesti sosiaali- ja terveyspalveluita?

Arvoisa pääministeri, onko sitä kriisiä vai ei, ja mitä aiotte sille tehdä? [Oikealta: Muutakaa Tampereelle!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.07 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opposition retoriikan mukaan meidän terveyspalvelumme ovat romahtamassa, ja minusta se on väärä viesti suomalaisille, koska meillä suurimmassa osassa Suomea palveluihin pääsee, [Veronika Honkasalo: Missä?] meillä on maailman parasta hoitoa, maailman parhaita hoitajia ja lääkäreitä, sosiaalipalveluita. Suurin osa Suomen järjestelmässä toimii hyvin, ja nyt kun uudistuksia on viety eteenpäin alueilla, niin siellä on pystytty purkamaan hoitajajoukkoa, on tuotu mukaan uusia tapoja, joista ihmiset pitävät ja jotka ovat ihmis- ja asiakasystävällisiä, kuten omalääkärimalli, omatiimimalli, digitaaliset vastaanotot — ne ovat hienoja juttuja, ja näitä viedään eteenpäin. Siksi on väärin sanoa, että meillä olisi romahtamassa meidän järjestelmä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei kukaan ole niin sanonut! — Vasemmalta: Ei, ei!] Se on pelottelua, ja sitä olen kritisoinut.

Punkt i protokollet PR 2/2025 rd

Mitä tulee Helsingin ratkaisuun, niin asianomainen ministeri voi tarkentaa, mutta se, mikä lähti nyt lausunnolle, on pohjaesitys, ja me tulemme käymään sen läpi. Me haluamme kannustavan mallin ja tulemme katsomaan, että lopputulema on oikeudenmukainen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja vielä ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.08 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän koko palveluitten kriisiytymiseen: Hyvinvointialuejohtajat ovat arvioineet, että he pystyvät turvaamaan ihmisten palvelut riittävän yhdenvertaisesti. [Välihuutoja vasemmalta] Me tiedämme, että yksittäisiä palveluitten kehittämisspaikkoja on eri puolilla, mutta työtä tehdään, jotta me saamme palvelut turvattua ja rahoituksen riittämään. Käännettä todellakin on tapahtunut myöskin tässä rahoituksen riittävyyden puolella.

Mitä tulee tähän Helsingin uutisointiin, meidän on hyvä pitää erillään nämä viime kevään julkisen talouden suunnitelmassa tehdyt kertaluontoiset säästöt ja se, miten me kehitämme koko rahoitusmallia. Koko rahoitusmallia ollaan kehittämässä kannustavaan suuntaan. Me olemme tuomassa sinne nyt tämän HYTE-kertoimen, joka itse asiassa tuo Helsingille 13 miljoonaa pysyvää rahoitusta lisää tämän esityksen mukaisesti. Ja sitten on erikseen olemassa tämä kertaluontoinen säästö, joka on 15 miljoonaa vuodelle 26 ja 20 miljoonaa vuodelle 27 koko hyvinvointialueitten 26,2 miljardin rahoituksesta. Siitä on nyt mennyt työryhmän esitys lausunnoille. Nyt on hyvä aika lausua siitä, ja hallitus vetää johtopäätökset sitten sen lausuntokierroksen jälkeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.10 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan sellaista aitoa debattia ja niinpä kysyn teiltä, pääministeri, nyt eri kysymyksen kuin olin tähän saliin tullessani ajatellut kysyä.

Kuuntelin tarkkaan teidän vastauksenne edustaja Tuppuraisen ensimmäiseen kysymykseen, ja teidän vastauksessanne oli vakava virhe. Te totesitte, että tänä vuonna taloudet ovat melko lailla tasapainossa usealla hyvinvointialueella. Se on totta — sen 1,4 miljardin jälkikäteistarkastuksen takia, joka perustuu siihen edellisen hallituksen johdolla säädettyyn sote-rahoituslakiin. Mutta se ei ratkaise vuosien 23 ja 24 alijäämiä, jotka ovat yhteensä 2,6 miljardia euroa. Jos ne yritetään tasapainottaa ensi vuoden loppuun mennessä, edessä on jättäjäismäisiä irtisanomisia, henkilökunnan lomautuksia ja palveluiden heikennyksiä. Ettekö te voisi harkita tätä tasapainotusajan pidentämistä? [Vasemmalta: Hyvä kysymys! — Timo Harakka: Faktantarkistus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.11 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei siinä ollut virhettä. Siis ensinnäkin me lisäsimme, juuri niin kuin laki sanoo, sen 1,4 miljardia ja sen lisäksi vielä 800 miljoonaa. Eli tälle vuodelle... [Aki Lindén: Indeksitarkistus!] — No, kai se on sama, mihin se perustuu. — Me olemme etsineet 2,2 miljardia euroa lisää rahaa hyvinvointialueille niitten rahoittamiseen.

Edelleen sanon, että muistaakseni 11 aluetta on itse arvioinut, että tänä vuonna [Aki Lindén: Tänä vuonna?] — tänä vuonna — talous kääntyy positiiviseksi, ja minä iloitsen siitä,

Punkt i protokollet PR 2/2025 rd

että talous kääntyy positiiviseksi. Nyt arvioidaan alustavasti, että se on noin 250 miljoonaa. Siitä lähtee se työ sen eteen, että myöskin ne vanhat alijäämät saadaan katettua. Mutta se 1,4 miljardia jää sinne pohjiin. Se on tulevina vuosina rahoittamassa meidän sosiaali- ja terveyspalveluita, ja sen rahan on tämä hyvä hallitus etsinyt muualta. [Naurua — Markus Lohi: Ei jää pohjiin!] — En tiedä, mikä siinä naurattaa. Me on etsitty se muualta, jotta turvataan suomalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut. — Se on valtava määrä rahaa, ja me huolehdimme niistä palveluista. Mutta jokainen ymmärtää, että soten rakentaminen siihen raamiin on jättiläismäinen työ [Puhemies koputtaa] ja se on vaikeaa, mutta me menemme eteenpäin koko ajan.